

DET NY TEATER

MUSIK **CYNDI LAUPER** TEKST **HARVEY FIERSTEIN**

SKOLEMATERIALE

OPFØRES FEBRUAR - APRIL 2024

Særtilbud til skoler

2.500 billetter udbydes med særlig ungdoms-gruppe-rabat.

Er I en gruppe på min. 10 personer under 25 år, kan I komme i Det Ny Teater for kun 199,- per elev (normalpris 339,-). Tilbuddet gælder onsdage og torsdage kl. 19.30, så længe billetter haves.

Teaterbesøget kan eventuelt kombineres med en rundvisning på teatret før forestillingen.

RESERVER DINE BILLETTER

Billetter kan bestilles hos teatrets eventafdeling på telefon 33 25 60 65 eller event@detnyteater.dk

PRAKTISK INFORMATION OM KINKY BOOTS PÅ DET NY TEATER

Opføres fra 8. februar til 7. april 2024.

Gammel Kongevej 29, 1610 København V.

Undervisningsmateriale

MÅLGRUPPE

Udskolingen og gymnasiale uddannelser.

FAG

Dansk, drama og samfundsfag.

FORMÅL

Materialet giver eleverne en indføring i musicalen *Kinky Boots*. Gennem arbejdet med musicalen, og de emner som forestillingen bringer frem, vil eleverne få fremmet deres analytiske kompetencer, deres indlevelsessevne og deres æstetiske, etiske og historiske forståelse og empati. Ved at tage stilling til de dilemmaer og konflikter som karaktererne oplever i forestillingen, vil eleverne kunne danne sig deres egne holdninger og øge forståelsen for at man skal acceptere hinandens forskellighed.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Særbud til skoler.....	s. 2
Beskrivelse af materiale	s. 3
Om handlingen i Kinky Boots	s. 4
En sand historie	s. 5
Synopsis	s. 7
Bukseroller og Kinky Boots	s. 9
Musicals: Fremsynet og tilbageskuende	s. 10
Arbejdsspørgsmål	s. 11
Forestillingsanalyse	s. 13
Teateranmeldelse	s. 15

BESKRIVELSE AF MATERIALET

Materialet består af en introduktion til *Kinky Boots*. Nogle opgaver er fagspecifikke, mens andre kan benyttes på tværs af fag.

Der lægges op til, at du som lærer kan bruge de dele af materialet, som giver mening for dig og din undervisning. Materialet er ment som et oplæg til undervisning i emner som kønsidentitet og livsvalg. Emner med introduktion og arbejdsspørgsmål, som giver forskellige indgangsvinkler til *Kinky Boots*.

Arbejdsopgaverne og baggrundsoplysningerne, der findes i dette materiale, er skabt til at give eleverne en større oplevelse, når de senere oplever forestillingen *Kinky Boots*, og opgaverne hjælper samtidig eleverne med at bearbejde de tematikker, som indgår i forestillingen.

Om Kinky Boots

Charlie, der er arving til en skofabrik, kæmper for fabrikkens overlevelse. Hjælpen kommer uventet da han møder den flamboyante natklub-artist og drag queen Lola. Sammen beslutter de at producere "kinky boots" – glitrende og meget højhælede støvler til mænd. Så sker der noget!

De to meget forskellige mænd opdager, at de har mere tilfælles, end de nogensinde havde forestillet sig. En skøn livsbekræftende fortælling om at skifte – ikke bare sko – men også tankesæt for at skabe noget unikt sammen: Kinky Boots og et særligt venskab.

BEDSTE MUSICAL

Kinky Boots har vundet det hele: Tony Award og Olivier Award for bedste musical og sågar Grammy Awards. Senest modtog Det Ny Teaters opsætning af Kinky Boots Reumert-prisen 'Årets Musical / Musikteater'.

En fest på høje hæle

Musik: Cindy Lauper

Manuskript: Harvey Fierstein

Iscenesættelse og koreografi: Lee Proud – Scenografi: Paul Farnsworth

Musikalsk indstudering: Per Engström - Lysdesign: Timothy M. Deiling

Lyddesign: Richard Sharrat - Oversættelse: Kenneth Thordahl

Medvirkende

Silas Holst - Simon Nøiers - Kristine Yde Eriksen - Søren Bang - Nikoline Harriet Breienholt - Mette Ladekarl -

Jenny Asterius - Kim Hammelsvang - Henrik Lund - Morten Adelhardt Kristensen

Niklas Frandsen - Morten Daugaard - Paul James Rooney - Oliver Poulin - Patrick Svingholm Terndrup -

Simon Fichman - Rein Oskar Evensen - Johan Klitgaard - Markus Emil Borg - Linea Høeg - James Leece

Nadin Reiness - Lars Meldgaard - Elise Ruusunen - Ivan Persson

En sand historie

Du tror, det er løgn, men musicalen om hvordan en skofabrik i Northampton undgik konkurs ved at begynde at producere glitrende højhælede støvler med ekstrastærke hæle til mænd er baseret på en sand historie.

CHARLIE OG SKOFABRIKKEN

Fabrikken Price & Søn hed i virkeligheden W.J. Brooks Ltd Shoe Factory og var en af de ældste skofabrikker i England (grundlagt i 1889). I Kinky Boots har chefen Charlie Price svært ved at få solgt skoene, som fabrikken har fremstillet i generationer. Karakteren Charlie Price er baseret på Steve Pateman, som overtog W.J. Brooks Ltd Shoe Factory fra sin far i 1993. Han var da femte generation i familien, som skulle fremstille klassiske herresko. I 1990'erne var den engelske skoindustri dog i store problemer på grund af valutaproblemer og konkurrerende import fra Asien. Steve Pateman var derfor nødt til at afskedige medarbejdere, og han frygtede, at fabrikken ville lukke, hvis ikke han fandt vej ind på et nyt marked. Redningen var kun et telefonopkald væk.

Sue Sheppard som havde en cross-dresser-butik i Folkestone ringede en dag Steve Pateman op og spurgte, om fabrikken kunne fremstille sexede damesko – i herrestørrelse.

Fra den dag begyndte størstedelen af fabrikken at producere Divine Footwear – specialfremstillede damesko til mænd.

BBC2 producerede siden dokumentarserien "Trouble at the Top" om fabrikkens vej til overlevelse i 1999, og fra det øjeblik blev W.J. Brooks kendt som The Kinky Boot Factory. I dokumentaren kunne man bl.a. se, hvordan Steve Pateman fik barberet sine ben og gik i 15 cm høje hæle og på den måde reddede familievirksomheden.

“Trouble at the Top” vakte filmskaberne Tim Firths og Geoff Deanes interesse. De var tilknyttet filmselskabet Miramax Motionpicture, der på dette tidspunkt ledte efter en historie. De ville skabe film om ægte personer og havde tidligere haft succesfilmen Billy Elliot. De bearbejdede historien til filmen Kinky Boots i 2005, og denne film inspirerede siden producenterne Daryl Roth og Hal Luftig til at lave Kinky Boots til en Broadwaymusical.

Mellem fiktion og virkelighed

Det store skel mellem fakta og fiktion i Kinky Boots er Lola. For Lola findes ikke i virkeligheden. Da Steve Pateman skulle researche og lære cross-dresser-miljøet at kende, satte Sue Sheppard ham i forbindelse med en række drag-queens. Lola er således en samlet personificering af alle de personer, Steve Pateman mødte på sin vej. Hvor Price og Søns nye fetish-sko bliver kendte gennem showet i Milano, blev W.J. Brooks nye sko kendte gennem et show i Düsseldorf og en BBC-dokumentar.

Historien ender desværre ikke lykkeligt i virkeligheden. For efter kort tid begyndte konkurrenter i fetish-branchen at importere billigere sko til dårligere kvalitet. Steve Pateman, som gjorde alt for at fabrikken ikke skulle lukke, måtte således i 2000 alligevel dreje nøglen om på familieforetagendet, kort efter fremgangen med Divine Footwear. I dag arbejder Steve Pateman som brandmand i Northampton, og han har skrevet bogen Boss in Boots om skoeventyret.

SYNOPSIS

Akt 1

Charlie Price vokser op som den fjerde generation "søn" i sin families virksomhed, Price & Son, en skofabrik i Northampton. En anden ung dreng, der vokser op i London, er lige så fascineret af sko, som Charlie er ked af dem. I dette tilfælde er det et par røde damesko med hæle, der har tiltrukket den unge mands opmærksomhed, og det irriterer hans strenge far. Årene går. Charlies far bliver ældre og håber, at Charlie vil overtage fabrikken. Men Charlie er ivrig efter at flytte til London med sin statusbevidste forlovede, Nicola, og forfølge en karriere inden for ejendomme ("Den Smukkeste Ting").

Charlie er knap nok flyttet ind i sin nye lejlighed i London, da hans far pludselig dør. Charlie skynder sig hjem til begravelsen, hvor han finder fabrikken nær fallit. Fabrikken laver kvalitetssko til mænd, men de er hverken moderne eller billige, og markedet for dem er ved at forsvinde. Charlie er fast besluttet på at redde fabrikken og sin fars arv, selvom han ikke har nogen ønsker om selv at drive Price & Son. Arbejderne, mange af dem har kendt Charlie hele deres liv, forstår ikke, hvorfor Charlie flyttede væk i første omgang, og mange er fjendtlige og skeptiske over for den nye ledelse.

Da han vender tilbage til London, møder Charlie sin ven Harry, som også sælger sko, på en pub for at bede om hjælp. Harry kan kun tilbyde en midlertidig løsning og råder Charlie til ikke at kæmpe imod det uundgåelige ("Tag, hvad du har"). Da Charlie forlader pubben, ser han en kvinde blive overfaldet af to bøller. Han griber ind og bliver slået bevidstløs. Han vågner op på en nedslidt natklub, hvor kvinden, han forsøgte at redde, viser sig at have været klubbens drag queen-stjerne, Lola, som optræder med sit backuphold af dragdansere, "englene" ("Lolas Land"). Mens han kommer sig efter sin oplevelse i Lolas omklædningsrum, bemærker Charlie, at performerens højhælede støvler ikke er designet til at bære en mands vægt. Lola forklarer, at de dyre og upålidelige sko er en vigtig del af enhver drag-optræden.

Charlie vender tilbage til fabrikken og begynder modvilligt at afskedige sine arbejdere. Lauren, en af kvinderne ved samlebåndet, eksploderer, da hun får sin opsigelse, og fortæller stædigt Charlie, at andre kæmpende skofabriker har overlevet ved at finde et "underserviceret niche-marked". Dette giver Charlie en idé ("Lolas Land" (Reprise)), og han inviterer Lola til at komme til fabrikken for at hjælpe ham med at designe en damestøvle, der kan være behagelig for en mand ("Første Skridt")

Lola og englene ankommer til fabrikken, og hun er straks utilfreds med Charlies første design af støvlen. Hurtigt får hun kvinderne på fabrikken på sin side, tegner en hurtig skitse af en støvle og forklarer, at den vigtigste faktor er hælen ("Din Hæl er Fuld af Sex"). George, fabrikschefen, indser en måde at gøre hendes design praktisk. En imponeret Charlie beder Lola om at blive indtil en prestigefyldt skomesse i Milano om tre uger for at designe en ny serie "kinky støvler", der kan redde fabrikken. Lola er tilbageholdende, da hun allerede modtager grove kommentarer fra Don, arbejdsformanden, og nogle af de andre fabriksarbejdere, men hun er smigret af Charlies ros og accepterer endelig.

Charlie annoncerer, at fabrikken vil fortsætte med produktionen af støvlerne. Han takker Lauren for at give ham idéen og tilbyder hende en forfremmelse. Hun accepterer og er forfærdet, men begejstret for at indse, at hun er ved at falde for ham ("Min Serie af Skodmænd").

Næste dag dukker Lola op i mandetøj og bliver drillet af Don og hans venner. En såret Lola søger tilflugt på toilettet, og Charlie forsøger at trøste hende. Lola forklarer, at hendes far træuede hende som bokser, men udstødte hende, da hun dukkede op til en kamp i drag. De to opdager deres lignende komplekse følelser over for deres fædre, og Lola præsenterer sig selv ved sit fødenavn: Simon ("Jeg ik' Min Fars Søn").

Nicola og hendes chef Richard Bailey ankommer fra London og præsenterer Charlie for en plan for fabrikken, som Richard har udarbejdet: At lukke den og omdanne den til ejerlejligheder. Charlie nægter, men bliver chokeret over at opdage, at hans far havde accepteret denne plan, før han døde, sandsynligvis fordi Charlie ikke var der for at drive den. Han nægter at sælge, og snart fejrer arbejderne, at det første par "kinky støvler" er færdige ("Alle Sig Ja").

Akt 2

Nogle af fabriksarbejderne er ikke entusiastiske over den radikale ændring i deres produktlinje. Nogle af dem, især den skræmmende Don, får Lola til at føle sig meget uvelkommen. Lola driller ham tilbage og får de kvindelige fabriksarbejdere til at hjælpe med at bevise, at Lola er tættere på en kvindes ideelle mand end Don ("Hvad en Kvinde Ønsker"). Lola præsenterer Don for et unikt væddemål for at se, hvem der er den bedre "mand": Lola vil gøre hvad som helst, som Don specificerer, hvis Don vil gøre det samme for hende. Dons udfordring er, at Lola skal kæmpe imod ham i en boksekamp på pubben. Charlie, der husker Lolas baggrund, er forfærdet. Lola scorer let imod Don i ringen, men lader til sidst Don vinde kampen ("I Dette Hjørne"). Efterfølgende spørger Don, hvorfor hun lod ham vinde, og Lola svarer, at hun ikke kunne være så grusom som at ydmyge Don foran hans venner. Hun giver ham sin del af udfordringen: "Accepter nogen for, hvem de er".

Charlie investerer sine egne penge i fabrikken for at sikre, at alt er klar til tiden til Milano, og han bliver irriteret, fordi produktet ikke er rigtigt, og tvinger vredt sit personale til at lave det, han betragter som dårligt arbejde om. Nicola ankommer, træt af Charlies besættelse af fabrikken, og slår op med ham. Lola har truffet nogle beslutninger om produktion og forberedelser uden at rådføre sig med Charlie. Da hun opdager, at hun har besluttet at lade sine engle bære støvlerne på catwalken i stedet for at hyre professionelle modeller, sender en overvældet Charlie et vredesudbrud mod hende og ydmyger hende foran de andre arbejdere. Lola stormer ud, og fabriksarbejderne går hjem. Alene kæmper Charlie med tyngden af sin fars arv og hvad det betyder at være sin egen mand ("En Mand Ligesom Ham").

Lauren finder Charlie og beder ham komme tilbage til fabrikken. Det afsløres, at Don har overtalt arbejderne til at vende tilbage til arbejdet og ofre en uges løn for at sikre, at støvlerne kan være færdige til tiden til Milano. Charlie er forbløffet og taknemmelig og spørger, om Don har efterlevet sit budskab i væddemålet ved at acceptere Lola. Lauren forklarer, at personen, som Don har accepteret, er Charlie selv.

Da han tager til lufthavnen for at flyve til Milano, efterlader Charlie en hjertelig undskyldning på Lolas telefonsvarer. Imens optræder Lola med sin sang på et plejehjem i sin hjemby. Da hun forlader scenen, taler hun til sin døende far, der bruger en kørestol, og når til en følelse af afklaring ("Bær mig Indeni").

Charlie og Lauren ankommer til Milano. Men uden modeller er Charlie tvunget til at gå catwalken selv. Lauren er begejstret for hans dedikation ("Min Serie af Skodmænd (Reprise)"), men showet truer med at være en katastrofe. Lige som alt synes tabt, ankommer Lola og hendes engle for at redde dagen. Lauren og Charlie deler deres første kys, og hele selskabet fejrer succesen med "Kinky Støvler" ("Kom så op/Bar'vær").

Bukseroller og Kinky Boots på scenen

Af Michael Eigtved

Mænd i kvindetøj har været en del af teatrets udtryksmidler stort set fra det opstod. Der har gennem tiderne været vekslende grunde til, at cross-dressing var på scenen: regler om kvinders adgang til teatret, moral eller eksperimenter har gjort teatret til et sted, hvor køn, identitet og normer kom i spil. Med musicalen Kinky Boots markeres endnu et skridt i udviklingen mod, at teatret afspejler den diversitet og det ønske om frihed til at være den man er, som signaleres gennem den måde man klæder sig.

Queer og queens

Det at man så frit, som det er tilfældet i Kinky Boots, inkluderer queer personer, altså mennesker, der ikke definerer sig efter de gængse køns- og seksualitetsopfattelser, er dog et relativt nyt fænomen. Især fra victorianismen, der udsprang i England og dominerede i midten og sidste halvdel af 1800-tallet, med dens puritanske indstilling, blev der sat skarpe grænser for hvad der var "passende". Teatrene i de fleste europæiske lande (også Danmark) var underlagt ret rigid censur, som skulle sikre at borgerne ikke blev udsat for noget der kunne virke stødende, så cross-dressing blev i en lang periode betragtet som et tabu, der kun med stor forsigtighed kunne behandles.

Trods dette er der nogle linjer man kan følge fra antikken til i dag. For før moralens vogtere (og de religiøst motiverede begrænsninger) satte sig på dagsordenen, var der en anden og på en måde mere praktisk tilgang. Indtil langt op i 1600-tallet var det simpelthen ikke kutyme, at kvinder stod på en scene. I de ældste tider fordi det var mandens domæne, og senere fordi det ikke ansås for passende at stille sig frem på den måde. Så i de antikke dramaer såvel som i Shakespeares berømte forestillinger, spillede alle kvinderoller af drenge og mænd! Der var cross-dressing ganske enkelt normen, og det er grundlæggende indbegrebet af teater: det at nogen foregiver at være en anden, end den de er.

I 1800-tallet med det borgerlige samfunds opståen, begyndte nye tendenser at vise sig side om side med victorianismens indsnævring. Dels var det nu almindeligt, at kvinder var skuespillere (om end stadig et tvivlsomt erhverv for "pæne piger"), dels begyndte en vis tiltrækning til populærkulturen, hvor cross-dressing i varieté og music-halls - som ikke var underlagt censur, for pæne mennesker kom der ikke alligevel! - var ganske udbredt. Det gav sig fx udslag i det man kalder "bukseroller", hvor kvinder spillede mænd, (hvilket af en eller anden grund ikke var nær så anstødeligt som mænd i kvindetøj), fra Cherubino i Mozarts opera Figaros Bryllup til Prins Orloffsky i Johann Strauss' operette Flagermusen. Det var typisk et kunstnerisk valg, for ved at lade manderoller spille af kvinder fik man dels en anden stemmeklang, som var interessant og lidt opsigtsvækkende, og dels kunne kvindernes fortolkning af det mandlige give en nuance mere på teatrets udtrykspalet.

I slutningen af 1800-tallet begyndte en meget udbredt tendens, nemlig at bruge cross-dressing som et både dramatisk og komisk virkemiddel. Det er fx i forvekslingskomedier som klassikeren Charles' Tante, der havde premiere i London i 1892 med stor succes. I den er det en nødløsning, at Charles må bede en ven om at spille sin tante for at undgå problemer. Komikken går på, at vi i salen ved, at det ikke er Charles' tante, som de øvrige medvirkende møder, men en mand i kvindetøj. Og den humoristiske virkning er således afhængig af, at det i samtidens øjne, er pudsigt, pinligt eller ligefrem pikant, hvis det der foregår, sker

mellem to mænd. Denne brug af drag, som del af en humoristisk fremstilling af kønnene, genfinder vi helt op til i dag. Fx i revyerne hvor Dronning Margrethe blandt andre er fremstillet af såvel Preben Kristensen som Ulf Pilgaard.

Endelig er der en linje i teatret, hvor det bliver mere (køns-)politisk at lade mænd spille kvinder og omvendt. Det er for eksempel tilfældet i Bertolt Brechts musikforestilling *Det gode menneske fra Sezuan* (fra 1943), hvor pigen Shen Te, der har en lille tobaksbutik og – fordi hun er kvinde - bliver snydt og udnyttet af folk. Hun klæder sig derfor som en mand og ”opfinder” sin barske fætter Shui Ta, der kan beskytte hende. Når hun optræder som ”mand” kan hun sætte sig i respekt, og dermed bliver forestillingen et indlæg i debatten om kønnets betydning i det sociale liv.

Musicalgenren har gennem tiden indoptaget de fleste af de ovennævnte linjer, ikke mindst i et samspil med de øvrige populære genrer. Sådan som det fx kommer til udtryk i musicalfilmklassikeren, komedien *Some Like It Hot* fra 1959, hvor Jack Lemmon og Tony Curtis spiller to musikere, der optræder en stor del af filmen i drag – som en komisk, men også kærligt ment kontrast til Marilyn Monroe og de øvrige kvinder i *Sweet Sues* (kvinde-) orkester.

Musicals: Fremsynet og tilbageskuende

I den klassiske Broadwaymusical som havde sin storhedstid mellem 1927 (*Show Boat*) og 1959 (*The Sound of Music*), er det langt hen ad vejen et ret traditionelt kønsbillede der tegnes. Opblødningen af dette sker i musicals - ligesom i resten af samfundet - med 1960'ernes mange opbrud. I *Cabaret* fra 1966 fremstilles en række forskellige figurer, der sætter de traditionelle opfattelser i relief. Ikke mindst den androgyne konferencier, der bl.a. besynger glæden ved at have et forhold til hele to kvinder på én gang, og i temaet om hovedpersonens mulige homoseksualitet. Men cross-dressing og drag kommer dog først på scenen nogle år senere med superhittet *La Cage aux Folles* (der i den danske oversættelse oprindeligt hed: ”Mød min Hr. Mor”!), der har dragstjerner i hovedrollerne, men egentlig er en fin historie om, at parforholdsproblemer er fuldstændig de samme, uanset hvilken orientering man har. I *Chicago* fra 1975 får brugen af cross-dressing et nyt twist, når sladderjournalisten Mary Sunshine, der er kendt for at forsøge at finde noget godt i alle, på et tidspunkt – overraskende – afslører at hun er en mand. Man skal være varsom med at dømme folk på deres ydre fremtoning kunne være en pointe med dette greb.

Med forestillingen *Falsettos* fra 1992 blev kønsidentitet og seksualitet i form at queer, cross-dressing og homoseksualitet selve hovedtemaet for en Broadwayforestilling. Den bygger på to mindre forestillinger, (*March of the Falsettos* (1981) og *Falsettoland* (1990)), der begge var stærkt kritikerroste, men dog ikke nåede det brede publikum. Dét gjorde *Falsettos*. Det samme gjorde Jonathan Larssons forestilling *Rent*, der havde premiere i 1996. I en periode hvor AIDS fyldte meget, blev hans gendigtning af *La Boheme* en stor succes. Og en bærende karakter er drag queen'en Angel, der på én gang er en frelsende engel for de mange, der i forestillingen kæmper med at finde en plads i tilværelsens rå New York, og samtidig selv er fortabt i et samfund, som (stadig) er fyldt af fordømmelse af mennesker, der udfordrer de vedtagne normer.

Fra 1990'erne og frem er der dog et støt stigende antal forestillinger, hvor cross-dressing og drag indgår, og det er i de forløbne små tre årtier blevet en relativt ofte forekommende dimension, også i mainstream musicals. I forestillingen *Hedwig and the Angry Inch* (1998) møder vi fx den tyske queer rocksanger Hedwig,

der tager til USA for at blive stjerne. I Hairspray (2002) spilles den fremtrædende rolle som Mrs. Turnblad som cross-dressing, og i Matilda (2010) baseret på Roald Dahls grumme fortælling er vi nået så langt, at den onde skoleinspektør Mrs. Trunchbull, der piner børnene med alskens smertefulde påfund, er en drag-rolle.

Genren der rykkede sig

Groft forenklet var der i den klassiske Broadwaymusical kun én ægte lykke, den som alle happy-endings stiledede imod: det heteroseksuelle ægteskab. Mand og kvinde var endog særdeles veldefineret i biologiske køn, og der var ikke mange figurer der brød med de konventionelle kønsidentiteter. Der var endda i en del forestillinger grund til at kritisere dem for at dyrke et meget stramt normsæt, men samtidig må man også anerkende, at det i en stærkt mandsdomineret tid (fra 1927-1959) faktisk er kvinderollerne, der er de mest interessante og med størst udvikling. Helt så reaktionære, som de ind i mellem får skyld for, var musicals nu aldrig.

Det verdensbillede musicals i dag præsenterer, må man sige er helt anderledes. Som det er fremgået, har musicalgenren bevæget sig ganske meget, ikke mindst de sidste 25 år. Der er en lang række musicals, hvor queertemaet og cross-dressing er centrale. Fra den australske megasucces om den aldrende dragstjerne Priscilla – Queen of the Desert, der fra premieren i 2006 er blevet en teatertriumf og har været opført i Sydney, London, på Broadway og siden over hele verden. Over Fun Home (2013), der handler om at opdage, at seksualitet kan være flydende, og The Prom (2016) om fire skuespillere der sætter ud for at hjælpe en lesbisk pige, som er blevet udelukket fra det traditionelle The Prom-bal i sin high-school, til sceneversioner af filmene Tootsie (2018) og Mrs. Doubtfire (2019), hvor mænd må optræde som kvinder for hhv. at få et job og se sine børn.

Kinky Boots, der havde Broadwaypremiere i 2013, og er baseret på filmen fra 2005, er et eksempel på, hvordan musicals i dag ganske naturligt også omhandler queer, cross-dressing og hvad der definerer os som køn, som et emne der optager vores samtid. Den peger på, at en væsentlig værdi i det 21. århundrede er kreativitet, og man går måske ikke helt forkert, hvis man leder efter dén kvalitet blandt folk, der ikke er bange for at følge deres egne ideer og leve, som de selv oplever, det giver mening. Drag er en måde, hvorpå hovedpersonen Simon kan føle sig som et helt menneske. For Simon føler sig først fri, når han er drag queen'en Lola. Dermed bliver Kinky Boots ligeså meget en forestilling om at finde sig selv og gøre sig fri af stereotyperne der forhindrer en i at blive et helt menneske. Og dén proces skal vi alle igennem på et eller andet tidspunkt i livet – uanset hvilken måde vi ønsker at leve det på.

Arbejdsspørgsmål før I ser forestillingen:

- Beskriv hvad du ved om drag-queens
- Beskriv hvad forskellen er på drag-queens, drag-kings og transvestit/transkønnet
- Beskriv hvad begrebet kønsidentitet er for dig
- Beskriv hvad diskrimination er for dig
- Beskriv hvad kønsstereotyper er for dig
- Beskriv en situation hvor du havde brug for at blive accepteret for den du er

Arbejdsspørgsmål efter I har set forestillingen:

- Ændrede forestillingen dit syn på drag-queens

- Ændrede forestillingen dit syn på kønsidentitet
- Ændrede forestillingen dit syn på diskrimination
- Ændrede forestillingen dit syn på kønsstereotyper
- Indled en diskussion om, at kønsidentitet, køn, orientering og udtryk ikke er sort-hvide spørgsmål, men snarere eksisterer i et spektrum, hvor en person kan have både mandlige og kvindelige / maskuline og feminine træk. Tegn en skala for hver af de fire kategorier og identificer binærene for hver enkelt: Kvinde/Mand, Heteroseksuel/Homoseksuel, Kvindelig/Mandlig, Feminin/Maskulin.
 - Hvad ville du overveje at være maskuline eller feminine træk i forhold til kønsudtryk? (lav en liste på tavlen)
 - Ved at undersøge denne liste, er der nogen træk, som du ville identificere som udelukkende "mandlige" eller "kvindelige" i forhold til biologisk køn?
 - Hvor vil du kategorisere drags baseret på disse spektre?
 - Hvad er forskellen mellem en mand, der udtrykker et feminint udseende (dvs. drag, cross-dresser) og en biologisk mand, der antager en kvindelig identitet (dvs. transkønnet)? Hvorfor er det vigtigt at være følsom over for den forskel?
 - Ifølge dette diagram, hvordan relaterer udtrykket af femininitet/maskulinitet sig til seksuel eller romantisk orientering?
 - Skulle vi antage, at karakteren Lola er homoseksuel, bare fordi hun er biologisk mand, men vælger at udtrykke sig som kvinde?
 - Hvordan kan kendskabet til, at køn ikke er et "sort-hvidt" spørgsmål, og at vi alle har en unik kombination af maskuline/feminine træk, hjælpe med at fremme TOLERANCE og kæmpe mod diskrimination mod mennesker baseret på seksuel orientering, kønsidentitet eller udseende?
- Ændrede forestillingen dit syn på hvad accept kan betyde

Forestillingsanalyse

Alt i en forestilling kan analyseres og sættes i relation til forestillingens øvrige elementer, og der er som udgangspunkt ikke noget, der bare er på scenen tilfældigt. Med en forestillingsanalyse undersøger du, hvordan teaterforestillingen er bygget op, hvad den indeholder, hvordan du opfatter den, og hvad forestillingens enkelt-elementer betyder i en samlet tematisk helhed.

Forestillingsanalysen forløber i tre planer: Et beskrivelsesplan, et analyserende plan og et perspektiverende plan, der skal åbne forestillingen og dens betydninger for tilskueren samt undersøge, hvad der har en given virkning på publikum.

Forforståelse og kendskab (før forestillingen)

Ens forventninger, forudfattede holdning og kendskab til forestillingen påvirker teateroplevelsen. Derfor er det godt at gøre sig nogle tanker om, hvad man skal se, og ens forventninger, inden man skal i teatret. Følgende refleksioner kan hjælpe dig:

- Hvad kommer du til at tænke på, når du hører titlen *Kinky Boots*?
- Hvilke temaer forventer du vil blive belyst i forestillingen, når du hører titlen og ser plakaten?
- Hvad forventer du dig af forestillingens visuelle udtryk? (Scenografi og lys)
- Hvilke karakterer forventer du optræder i forestillingen?

Det beskrivende og analyserende plan (under og efter forestillingen)

Når du ser forestillingen, kan du være opmærksom på følgende, du efterfølgende kan analysere og fortolke:

Sted og rum

Selve mødet med teatret og teaterrummet er det første, man som publikum oplever. Stedet kan have en medskabende kraft i forhold til, hvordan man oplever forestillingen.

- Hvordan definerer Det Ny Teater sig som teater?
- Hvilken betydning har teatrets kunstneriske profil i forhold til dine forventninger til *Kinky Boots*? Levede forestillingen op til disse forventninger?
- Beskriv teaterrummet. Hvordan ser det ud, er teatersalen klassisk eller moderne, er det en stor eller lille sal? Hvordan er publikum placeret i rummet? Involveres publikum? Beskriv hvordan.

Scenografi, lyd og lys

Det visuelle og auditive udtryk som består af scenografi, kostumer, lyd, lys og musik spiller en stor rolle i teateroplevelsen som stærke medfortællende elementer, der forstærker eller kommenterer på forestillingens handling.

- Hvordan ser scenografien ud? (Hvordan bruges farverne, materialer, rekvisitter, kostumer)

- Hvilken betydning for forestillingen har det, at scenografien er, som den er? Hvilken atmosfære skaber den?
- I forestillingen bliver der brugt rekvisitter – hvilke har særligt stor betydning?
- I hvilke scener gjorde lyset indtryk på dig? Hvordan fungerede lyset som en del af det sceniske udtryk?
- Hvilke forskellige atmosfærer er lyset og lyden med til at skabe i forestillingen? (Stemmernes klang, effektlyde, reallyde etc.). Fremstiller de noget indre og psykologisk hos karaktererne?
- Hvad og hvordan kommunikerer musikken? Hvordan kan den karakteriseres (genrer, stemninger, tekst, lyd)? Hvad er musikkens kulturelle kontekst?

Karakterer og spillestil

Når alt kommer til alt, består teater i, at en person stiller sig op og spiller en anden, mens et publikum ser på. Det er skuespillerens udtryk, krop og bevægelser i samspil med scenografien, lys og lyd, der skaber betydningen hos publikum.

- Hvilke forskellige karakterer møder vi? Hvor gamle er de? Hvordan ser de ud? Hvordan er deres kropssprog, stemmebrug, bevægelser?
- Kender du skuespilleren fra andre steder eller roller, vedkommende har spillet? Hvilken betydning har det for måden, du oplever vedkommende på?
- Hvordan bruges der dans? Hvilke former for dans benyttes, og hvad siger det om karaktererne?
- Repræsenterer karaktererne bestemte holdninger eller temaer?
- Kan man identificere sig med karaktererne? Er nogle et spejlbillede af noget fra dit liv?

Det teatrale forløb

- Hvordan forløber forestillingen? Er der korte eller lange stræk? Skarpe brud eller slørede overgange? Er forestillingen lang eller kort? Er tempoet højt med korte scenarier eller dvælende og poetisk?
- Hvilken betydning har det for, hvordan du opfatter forestillingen?

Det fortolkende plan (efter forestillingen)

På det fortolkende plan søger man at forstå meningen med forestillingen som helhed, ved at analysere flere mindre dele af forestillingen, for derved at kunne sige mere om forestillingen som helhed. I fortolkningen undersøger man hvilke temaer, forestillingen behandler.

Tematik

- Hvad handler forestillingen om?
- Hvad er historiens konflikt?
- Hvilken betydning har de mange tegn i forestillingen, som du har fundet frem til på beskrivelsesplanet, når tegnene bruges i netop denne sammenhæng?
- Hvad gjorde sanseindtrykket ved disse tegn ved din opfattelse af forestillingen? Hvordan reagerede du, da du oplevede det (f.eks. en reaktion i form af fornøjelse eller det modsatte, identifikation)?
- Hvilke tematikker findes i forestillingen?

Det perspektiverende plan (efter forestillingen)

På et perspektiverende plan bevæger man sig udenfor forestillingen og sætter sin analyse og fortolkning af forestillingen ind i en større sammenhæng. De temaer, der er fundet på de to foregående planer, ses således som noget, der stammer fra det omgivende samfund, hvor forestillingen er et udtryk for noget, der er på spil. Man sætter her ord på hvilke erfaringer, man tager med fra forestillingen.

- Hvad fik forestillingen jer til at tænke over? Hvilke problematikker peger den på?
- Hvorfor tror I, at Det Ny Teater har valgt at opsætte *Kinky Boots*?
- Hvilken mening/hvilket budskab får I ud af forestillingen?

Teateranmeldelse

Giv udtryk for dine indtryk efter forestillingen

Brug dine refleksioner fra forestillingsanalysen til at skrive en anmeldelse af *Kinky Boots* som dramatisk værk og af Det Ny Teaters realisation af forestillingen.

En anmeldelse er din personlige mening og faglige vurdering, der skal hjælpe andre med at finde ud af, om de skal se *Kinky Boots*. Det er derfor vigtigt, at du begrundet din holdning med gode argumenter, uanset om du kunne lide forestillingen eller ej. Du formidler samtidig til mennesker, der ikke har set forestillingen, hvilket stiller krav til den måde, du formidler stoffet på. Start med at læse følgende råd:

- Lav en god overskrift der opsummerer det, du skriver i anmeldelsen, på en præcis og fængende måde. Allerede her skal man kunne se, om du kan lide forestillingen.
- De første linjer er afgørende for, om læseren læser videre. Hav gerne en let tone, som kan medvirke til at fastholde læserens interesse.
- Din anmeldelse skal bl.a. indeholde et kort resumé og eksempler fra handlingen. Det er vigtigt, at du har de mest relevante informationer med, men samtidig ikke afslører for meget.
- Hvad synes du? Din holdning skal fremstå klart i anmeldelsen. Det er selve vurderingen, der adskiller en anmeldelse fra et resumé, så derfor skal du være personlig i din anmeldelse.
- Lav en faktaboks med de oplysninger der ikke er plads til i selve anmeldelsen. Det kan være forestillingens spilleperiode, instruktørens navn, skuespillernes navne etc.

Arbejdsspørgsmål til anmeldelse af *Kinky Boots*

- Hvad handler *Kinky Boots* om?
- Hvilke greb var der taget og hvorfor?
- Hvad var godt ved forestillingen? Hvad var ikke så godt?
- Hvilke øjeblikke og medvirkende i forestillingen gjorde særligt indtryk på dig? Positivt eller negativt?
- Mindede forestillingen dig om noget i samfundet eller andet teater, du har set?
- Hvad var forestillingens budskab? Var budskabet klart?
- Vil du anbefale andre at se forestillingen? Hvorfor eller hvorfor ikke?